

ప్రహ్లాద

[నాటక భజన కీర్తనలు]

ఇది

బళ్ల సీతారామరాజకవి గారిచే

రచియుపలంకి

ఆచంట గోవిందయ్యగారి

ప్రశ్నోత్తరములు

గాయకమున

శ్రీ పేరీ ముద్రాక్షరశాలయందు

మల్లీశి సత్తిరెడ్డిగారిచే ముద్రింపబడి

గ్రంథకర్తగారిచే ప్రకటింపబడినది.

1928

కాఫీద్రెస్సు]

[దీని నెల 0-6-0

ప్రహేళిక

(హిరణ్యకశపుని కొలువుకూటము)

[ప్రవేశము హిరణ్యకశపుడ

హిర:—ఓ త్రిమస్తక, త్రిలోచన, శకుని, శతగాహు, నముచి, పులోమజ విప్రజిత్యాది మంత్రప్రముఖులారా!

విప్ర:—యేమి శేలవు మహాప్రభా!

హిర:—హితులారా!

ఉ॥ వింటిరే నా సహోదరుని వెన్నుడు కంటరుజూడలేక తా
కంటకుడయ్యు ధాత్రికిటి కాయముబూని రసాతలంబునకే
పంటనుబట్టి జీల్చెనని పాంథులు దెల్పిరి నేడు శ్రీహరికా
వెంట చెప్పింపకున్న ఘనవీరుడనే దిలి కిగ్రజుండనే॥

విప్ర:—అయ్యయో! ఏమి! ఏమి! ఎంత కర్ణకర్కరవాక్యములు వింటిమి.

శత:—అతడు సాధారుణుడా! శారీరమణుని గూర్చి, అఖండ తపం బాచరించి, లెక్కలేని వరంబులు గొని, యుక్కుమిగిలి సంచరించు మహావీరుడు నేడు చిత్రవధిలో జిక్కెనా! ఏమి కాలమహిమ.

హిర:—యేలచిక్కడు. ఆవులచే గాని, హయములచే గాని, మేకలచే గాని, కావులచే గాని, అమరులచే గాని, మనుషులచే గాని, ఆయుధములచే గాని, అస్త్రములచే గాని, వ్యాళములచే గాని, వ్యాఘ్రములచే గాని, తనకు దోచిన జాతుల నెంచి, వాటిచే తన కేయ పాయము రాకుండ వరములూశించి గడించె గాని పండిమాట మరచె,

నందుచే అతడాయవము గైకొని మా హిరణ్యాకుని ఇత చేసిచే
కానిమ్ము, కానిమ్ము. వంటలుంట గల కుండలు ఎందుకొగలదు.
గీ. హరినిబట్టి నాడు కిరచాలమునజీర్చి వానికోశింబు వసుధలోన
తమ్ముచకురు నేడు దర్పణంబునుజేయ గాంచకున్న హిరణ్యకశ్యపుడనే॥

కీర్తన, రూపం—కాంక్ష, కాంక్ష

యోరపనిజేసెను శ్రీ! కా తు క్షే! శేమిరాని॥ యో॥
సంతతమురు మంచిపోని సరిశేషచే । నమ్మపిడిచే॥ యో॥
తనరూపముచే నాతిమ । తమ్మునియెగుటరు నిలచియు
అనిసలిపెన వానిబలము । నచుపించురు లోకమురాని
వలమున విహరించు ప్రియ । నరి గానూప మున ప్రియము
ఘురువలందు మోమునపెరి । గానూప మున ప్రియము॥ యో॥
వలమునందు గానూప వలమునందు గానూప । గా
గలమునందు కేళిచ మూ క్షేమమునందు మూన
వలమునందు నీదుని ననుమరున్న వాని లోక
కురుకులకై మూలకై నానూప మున ప్రియము॥ యో॥

వీ. అని కిరచాలమునజీర్చి వానికోశింబు వసుధలోన
రింప మాదరాచలక్షోశింబుని మేలవాది బల మున్న బాహులై
దారుణతపంబు చేయుచుండ, నావాగ్ని దేవతావలంబి, లీలావతి
గర్భిణిబున అర్కకుడున్నవాడు అగ్ని గాని సహాయపడునట్లల వీడు
జనించిన మంత్ర గర్భిణి మనలరు బాధ చు గాన, వాడు రాక
ముందే ఆమెకు మగ్గ మ్రాంబునకు పచ్చి గలింపబాలుని సాహ్వరించిన
శుభమగునని దేవేంద్రుడు లీలావతిని చెరిబట్టి రథముపై బెట్టి స్వర్గము
కుదురుకుకొనిబోవు మార్గమున నాచిందుడు జూచి,

అర్చన

విడువిడు దేవేంద్ర ! ఈవెలనిని గుణసాంద్ర
పడతిక మపుటో హరిభక్తుడుగలను హేతుడు॥ విడు॥
లేనిపోనినింద ! నువ్వుబూతుట పసందా
దీనిముగను ఖరుడు అతిభేరుడు రణమూరుడు సుమి॥ విడు॥
సురరాజువు నగునా ! ఈసుందరినిను చరగొన
ధరను బల్ల సీతారాను నానవరమజేగలను॥ విడు॥

ప॥ అని నారదుడు దేవుని,

దేవేంద్ర:—అయ్యో! బాలునికొరకై ఇట్టిపని గావించితిగాని
నిష్ఠుణితిపై భ్రాతృపడిగాదు గాన నీకాంతను తమకడ నుంపుడు.
నాకు నన్నిద్యోమగుడు.

అని దేవేంద్రుడు స్వర్గమునకుపోయె. నారదుడొకప్పుడుజూచి,
అమ్మా! శిశువుని నీకని వచ్చుచుందాక నామొదలనుండుము. నీకే
లోనిను రాకు.

అర్చన

అమ్మా నీవిందునిల్వవే ! భయమేమిలేదు॥ అమ్మా॥
నమ్ముము నానూటలు ! నిజమ్ము లష్టేవిభుడేగలను॥ అమ్మా॥
సకలకాంతర్యామియుచురి ! సర్వేశ్వరు డతిరూపుడు
అకలంకుడు స్వస్థాశీ ఆదిదేవు డాత్రిత పా
లరుడు పాపదూరుడు ! పులరు సంతతమును దునిమేటి యా
నికరమైన గోవాలుడు ! నిన్నేలును ఈధాత్రిలో॥ అమ్మా॥

గీ॥ అనుచు నారదుడు అతివకుబోధింప
గడుపునందు నున్న గడుచుబాలు
డన్ని నేర్పితాను హరిభక్తుడై యుండె
పుడమిలోన వాని పుణ్యమేమి॥

వ॥ అంత కొంతకాలమునకు హిరణ్యకశపుని తపోవేడిమికి
దేవత లోర్వచాలక సత్యలోకమున కేగి,

కీర్తన

సరస్వతి మనోహర । హరార్చితా నమో

నమో నమో నమో నమో । కరుణజూచి బ్రోవరా

నమో నమో నమో॥

సర॥

సకలలోకములను జేసి । నాకు దేవరా రా వే బ్రోవవే

నికరమున దేవరా । నమో నమో నమో॥

సర॥

అల హిరణ్యకశపును తపమాచరించెరా వే కీ కోర్వమూ

జలజనాభతనయా । నమో నమో నమో॥

సర॥

కం॥ ఏళికొడుకు తపమువేడిమి

కతి త ఫల పైతిమింకి । నలజడి నమరా

వతినుండ వెతు మయ్యి

గతి మాకిట దేవదేనా । కారుణ్యనిధి॥

వ॥ అని వేడిచి షడ్బోధ్యులందు హంసవాహనాయాశుండై
హిరణ్యకశపునికిడకు వచ్చి,

కీర్తన

మెచ్చితి లే లెమ్మా ఇదో అచ్ఛా నీకోర్కె లిత్తు॥

మెచ్చి॥

మచ్చుకనుచ నిన్నుబోలిన । మాన్యులుగలరా నీధర॥

మెచ్చి॥

ఓ సుగారి కులజా ఇటు నుగ్రమయిన తపము ము

జేసిజూపినవారులేరు । జేయువారులేరు సరి సరి

ఈసమాధిజాలింపుము । ఇకమెచ్చితి నమ్ముము యా

యాసమేల నన్నుజూడు । నబ్జభవుడ నిదె వచ్చితి॥

మెచ్చి॥

వ॥ ఓయి కశ్యపగ్రజా! లెమ్ము నీ తపమునకు మెచ్చితి.
ఓవేమిగోరిననూ ఇయ్యనున్నవాడ.

హిర:—దేవా! గోరుచున్నాడ నొసంగుము.

కా॥ గాలి గుంభినన్ని నంబువుల నాకాశంబునక దిక్కులక
 రేలంఘనము దయఃప్రబల భూగ్రాహ రక్షో మృగ
 వ్యాధాదిత్య నరాది జాతు కలహవ్యాప్తి సమస్తాస్త్ర శ
 స్త్రాభి మృత్యువులేని జీవనము లోకాధీశ ఇప్పింపవే॥

వ॥ అని గోరిన ధాత త్రిభువనజయబగునని నాతనికోర్కె
 లిచ్చి, తన నెలవుకు జనియె. నంత హిరణ్యకశపుడు అబ్జధవునిచే
 సకలవరంబులు నొంది పురంబునకేసెంచి నారదునిచే సకలవృత్తాం
 తంబులెరింగి, కోపాన్ధీత మనస్కుండై,

కీర్తన

తెలసెగా దేవేంద్రా నీకు । తేటలెల్ల నేడు ఛీ ఛీ
 బబుడ నేననుచు మదిలోపలను చాలా గర్వమేలా
 తులువా నిన్ను నొక్కగడియలోపల । దృంపకున్న నాపగదీరు నె
 నిలుపు నీపురంబు ముట్టడించెద । నీలవర్ణ నిఖిలదేవ పాలక॥ తెలె॥

వ॥ మంత్రులారా! నేనింటలేనపుడు మాయంట నసురారిపడి
 గంటకుండై ఎంతటి క్రూరకార్య మాచరించెనో గంటిరా?
 ౪॥ లెందు దానవులార లేశనిబునీలువంగ బనిలేదు

దేవేంద్ర పట్టణంబు ముట్టడింపగవలె
 మునిరవస్వాధ్యాయ మఖముల జెరిచి

హోమములు పాడు గావింపవలె
 విష్ణు గలడన్నచోటుల బరికించి

నారి కంటబడకయున్న దగ్ధంబులునుచేసి
 దైత్యులనుబట్టి చరలవేయించి శ్రీకరముమీర

గీ॥ మూడులోకంబు లొకరీతి నేడు నేల

కున్న నాకేది సత్కి ౩ కువలయుమున

బ్రహ్మచర్యం వనా శతభాషాశ్రీతిమస్తక
శతభాషాయనూత్య సతగణములారా॥

వా! ఇట్లు ఎది గొరగ్యశశపును సమ సోకములను ముట్ట
డింది శను ప వా నెల్ల చెరసాలలోనుంచి తడేకి చక్రముగా రాజ్యంబు
చేయుచున్నది నొక శుభ కనంబున నీలానికి పుత్రులన్నింటి జూడమె
నని చారులు విన్నవింప రాశి ముట్టలగానిని,

ఓమూత్రినన్యూరా! మనకు పుత్రోత్పన్నము గలిగెను గనుక
మనము చరవేయించిన సురాసుర యక్షగర్భాదులలోగాని మహా
వీరులను తక్షణమే విడిచి పురుచుము. శ్రీలోకములకు చక్కెర పంచి
పెట్టెచుచుము. అట్టి క్షులకులను పంచభూతములను స్వేచ్ఛగా సంచ
రించు మనుము.

మూత్రీ:—చి త్తము. స్వామీ!

హిత:—మూత్రీచరా! నాకునూగుగను ప్రహేళికాని చూడ
వేమియుచున్నది. నాన నాని నీకుం కష్టమిప్పుము.

మూత్రీ:—చి త్తము. ఇరుగో వచ్చుచున్నాను.

ప్రహేళిక

కీర్తన

రాం రాం రాం రాం రాం రాం రాం సీత

రాం రాం రాం రాం రాం రాం రాం రామసీత॥ రాం॥

రామభజనవిడవద్దే మనసా । రాజ్యభోజ్యములు వద్దేమనసా॥ రాం॥

పాపపుపనులకు బోకేమనసా । భగవంతునిస్మరింపువేమనసా

ఆపదభాంధపుడతడేమనసా । అన్నిటికిని హరికర్తేమనసా॥ రాం॥

దుష్టులతో స్నేహించక మనసా । శిష్యులతో కలహించకు మనసా

వ్యక్తిబుద్ధిని విసవవలె మనసా । పృథ్వీయతడేమనసా॥ రాం॥

కాయము నిజమనియొచ కెమనసా । కాయజవలలోబడకేమనసా
హేయమయినాసంసార చమనసా । ఏడసాభ్యము గొరకి దెమనసా ॥ రాం
తల్లి దండ్రుడి హితు లెల్ల నుమనసా । కల్లపి మదిలోదలచవె మనసా
బల్ల సీతరామరాజపర్యుని పాలిం చేనుహరి నమ్మవె మనసా ॥ రాం

చ॥ ఇట్లు హఃస్మరణచేయుచు తండ్రికి దకువచ్చిన బాలుని
హిరణ్యకశపుడు జూచి కరంబుబట్టి,

కీర్తన

విడువిన ప్రశ్నదా । యీన పెనడి మచకెల్లా, వాదా ॥ వి॥
బుడునా నీకెనది నీన గోళ్ళలు గరిపిలో శ్రీహరి అడుగులను
మడుగుల్గొనేల । నీవానెస్మృతిగొనగలగునీలా ఇదిమేలాగుణశీలా
ఈవుడమిలోన పులవల పురిగ రాలు పెనెడి ॥ విమ॥

చ॥ అతనినా! బాలుడచగుచే నీనాతని ఈల గొలుచుచుం
టివి. అతని మనకు బాలు పగివాడు. గాన నీవు గురువులకిది జదుపు
కొననలయు.

కి॥ గొలువనివా డుడుగు

జదివి నొకప్పుడే తన నొకప్పుడే

జరుపెనచయును మనజు

జదివి దేవి నాయ్కొన జదిపుము తిన్నె

ప్రశ్నః—నాయనా! నీయిచ్చవ సేనెట్ల చేయిపుము.

హిరః—మంత్రివరా! ఈ బాలుని చండామారులవారికిదకు
బంపి సమస్త కులవిద్యలను నేర్పి వాని నిలకు త్వరిలో గోడ్కొని
వచ్చునట్లు నియమింపుము.

మృతిః—ప్రశ్నదా ఒడికి పోదమురమ్మ.

ప్రశ్నః—చిత్రము. స్వామి!

మంత్రి:—గురువుతా! ఇతనికి కులశాస్త్రంబులన్నియు గడిసి
త్వరలో రాజుకడకు దోడ్కొనిరమ్ము.

గురువు:—చి త్తము.

హిర:—మంత్రివర్యులారా! ప్రహ్లాదుం డేమిజడిపెను? గురు
పుత్రుం డేమిజెప్పెను? విన నామనంబు త్వరబడజొచ్చె. వానిని
నాసభకు రప్పింపుడు.

మంత్రి:—స్వామీ! ఇదిగో ప్రహ్లాదుడు వచ్చియున్నవాడు.

హిర:—తనయూ! పుత్రునిసంభాషణంబులు తలిదండ్రాదులకు
కర్ణభూషణంబులు. గావున నీవు జదివిన శాస్త్రంబులో నొకపద్యంబు
జదివి తాత్పర్యముచు చెప్పుము.

ప్రహ్లా:—తండ్రీ!

కం॥ చదివించిరి నను గురువులు

చదివితీ ధర్మాగ్రముఖుల శాస్త్రాబు

నే జదివినవిగల్గు పెక్కులు

జదువులలో మగ్నమై జదివితీ తండ్రీ॥

హిర:—పుత్రా! ఏల నీవిట్లు వారిని బాగడెదవు. గురు డెన్ని
శాస్త్రంబులుజెప్పినను హరిగిరియని మరిమరినాయెరుట ఏలప్రేతెదవు.

ప్రహ్లాదుడు

కీర్తన

జనకామనవినినుమా! జలబాహుశోనువైరమేలచాలునుజనకా॥జ॥

చూడు శ్రీహరితోసరియగువాడు । ముల్లోకములందున

లేడు పదునాల్గుభువనములు వాడు । గల్పించిబ్రోవును

న్నాడు నామాటలునమ్ముమునేడు! ఇదిబాడిగాదు భక్తపాలకుండని

బాడుచుండె సకల వేదశాస్త్రము లాడరాని భాష ల్లాడువారికి

కీడుగలుగు దానిలోన నిరతిము॥

జనకా॥

అగునా ఆల వానితోను పగతగునా । పులి ఎన్నడైన జారి
అగునా నీ కిల ఇది ధర్మం బగునా నీ వతనిదిట్ట మే
లగునా నీవానిగెల్వ వీ లగునా హరిగ వాహను డిఖిలొక నాధుడు
కలుషహరుడు పూలపల్లినిలయుడు నగపుగాడు నాడు మొర విని
శ్రీనాధుతోను జెల్లి చేయగోరుము॥ జనకా

హరి:—ఓ మంత్రివరా! గురుతనయు నిటకు రప్పింపుము.

మంత్రి:—ఎదిగో! వచ్చుచున్నారు న్యామీ!

హరిగౌరవశు

కీర్తన ఆదిత్యుని—బెంగళరాగం

నిలునిలు నిలు తులుని నీకు బలుకులు మౌ నమ్మదగునే
కులగుకు కొనురుడవటంను కోరి నామ స్తుతునంపితి॥ నిలు!

బాలుని నీతోను నే బడికిబాపినాను చాలును వెచుకటితెలివిని
నీల్లగలిపివచ్చి ఛిఁ॥ నిలు!

క్రూరుని దైత్యసంహారుడు పాపసంచారుడు సుగుణవిదూరుడు
గర్వాకారుడు మా కీర్తినేరకు నానిపేరు వీడు నేను మానడు
ఓరిపారుడనుపేరునేరపితివి ఛిఁగారిపట్టిపొమ్మ దైత్యహరికలెమ్మ॥ని!

చండామారుక్కులు

దర్శన ఏకతా ము—ముఖారి

అయ్యనూ యిదిమేమిర ప్రహ్లాద । సభ నాడరాని మాటలెల్ల
నేడు నాడుచుంటివి॥ అయ్య!

యోగోగరాబముతో । కంతుజనక పదిములు మది
చింతజీమరాదని నే జెప్పగలేదా । ఆదంతిసేలువారినినీడు తండ్రి
మ్రోలబాగడుచుంటివితదుండగీడుతుచునుం తెనగహించనైతి॥అ!
నే జెప్పిన శాస్త్రములలోని । ముక్కొకటయినను
నీ జనకునియెదుట జదువనేరవైతివి । భయమున బొందెతివి నోరు

మూయవైతివి నీ గాజనయా బల్ల సీతారామరాజ నేలునట్టి
ఆ జలజాళుని చరితము అరివిధముల వినుపించితి! అయ్య!

ఓ రాక్షోత్తిమా!

కం॥ నీపాశు జడివొతుము

నీచాడిములాన ఇక నిపునానో యీడె

గోపితుము దండ్రితుము

గోపిపకుమయ్య ననుజకుంజా నింకే!

హిరి:—అయిన గోపా! నీతోను సకలశాస్త్రములు గరివి
భట్టయిదాంకితునిగా జేయు డ్యోబాధ పట్టినను నాన్యమే.

చందా:—అట్లయిన ప్రస్తాదా రమ్మ.

(బడికిపోయి) బాలురుగారా! నేను స్నానముగానొంది వచ్చు
చున్నాను. మీ మీ స్త్రీవంతుల మీ మీ పారి బులు చక్కగా చల్లం
చుకొనుడు.

బాలురు:—చి శము స్నానమా!

ప్రశ్న:—(బాలులచూచి) యెత్తురా!

కం॥ చెప్పడొక చదువు మంచిది

చెప్పెడివి గులములు చెప్పలు పితరగొనగా

నెప్పుడు మనయెడ నొక్కలు

నెప్పుడు నొకచదువు వినుడు చి తము లురదే॥

బాలు:—ప్రస్తాదా! నీ ఇచ్చినచ్చిచ్చి ననుననన్నవారము

ప్రశ్న:—అట్లయినచో,

కీర్తన అదితాపము—బారువ

బాలులార రండి హరిభజన జేసుకొండి యిక జాలమేలవేగమేలేగం

కాలముయూరికె మీరు ! గడిపిన లాభము గనరు

ఆలస్యము జేయక పూరిందరు లేదీ॥

బాలు

ఏమిచదువులయ్య మనకేమిలాభమయ్య । శ్రీధామునిమనమునదల
చిన శ్రీమము గలదు । మనకిక పాపము నిలదు । గురుపై
ప్రేమికవలదు శ్రీరామునిదలచినవాడ్కి రాజ్యమేలపూజ్యమేల బా
తనువునిజముగాకు । ఈ ధనము నిలువబోదు । ఫీ
పనికిమాలిన చరువువల్ల । పాపమునుడి । ఇక నా
మనవి విశాస । మీరు మరచి పోకుడి । వా
డనయము సీతారామురాజునిగ్రోవడ । దయచుగలడు ॥ బాలు

నా హతులారా! మనకు భగవంతుడు శతవత్సరంబు
లాయుర్దామం గొసంగెనని గర్వింపలకు. ఏలక,

గీ॥ అయ్యమారు చచ్చిబు నొగుకొంత
బొంగుమునోపు చున్న గాయమునను
దిగు నుకొంత కొమ్మలమున భి
యిగులునోలు చచ్చగాప్యమే భరితీ॥

పా అయ్యలారా! చూచితిరా! మన కెంత యాయువుగలదో.
గాన మనకు చక్కని మార్గ మొక్కటి గలదు. వినుడు.

గీ॥ భక్తిగల వేగు పరమార్థముచులేదు
ముక్తి సులభమయ్యె మూల మిదియె
భక్తిగలవాడె బ్రహ్మచరదేవుడు
భక్తిగలవాడె భాగవతుడు.

కీర్తన ఆదితాళం—కాఫి

నీటిబుగ్గ మానవదేహము । నిజముగాదో హతులారా
యేటికి సాసారమునే । యేలోమునిగేదరూ॥
మితాతముత్తాతలు । మరి యేలోవ పడిపోయిరో
అత్రోవ యేహాకు తప్పదంచు యెంచితిరుగలే॥

నీటి॥

నీటి॥

దుమ్ములు రక్తమాంసము నోలుతో మరి జేసేగా

వమ్మరా దెన్నటికైనా । నాశమై మరి పోవుగా॥

నీటి

(చండామారులుకూచి) అయ్యయో! ఇదియేమిఅల్లరి ప్రశ్నోదా!

ప్రశ్నోద:—ఏమియున్నది! శగివద్భక్తి.

చం:—నీ! చెప్పినరీతిగా చెప్పిన నదేర

ప్ర:— చెప్పె నారగుడు నా చింతదొలుగ

చం:— చెంపలువేతు నీ చిన్నిబుడ్డి నోలంగ

ప్ర:— ఖలుల చెంపలువేయు ఘనవిభుడు

చం:— పట్టికొట్టింతు నీ బాలులచే సుమా

ప్ర:— కొట్టుమట్టుల నమ్ముకుండు డలగి

చం:— తల్లిదండ్రులకింట నైన మిన్నాడురా

ప్ర:— విష్ణుదేవుం డటంచు వినె నీవు

చం:— గీ! మంచివాడనె బుడితివి మహానిపుత్రా

ప్ర:— మంచివారిని బ్రోచుచు మాధవుండు

చం:— తండ్రిమోలను ఈపేరు దలుపవద్దు

ప్ర:— మరుపురాదేమి సేతునో గురువరేణ్య॥

చం:—ప్రశ్నోదా! తా చెడినకోతి ననచెల్ల జెరపినట్లు నీవు చెడినదేగాక యిబ్బొరులనెల్ల విష్ణుభక్తులుగా జేసితివి. నీవిది నిల్వ దగవు. నీతండ్రితోచెప్పి నీకు దగిన దండన చేయించెదరమ్ము.

(అని ప్రశ్నోదని దోడ్కొనివెళ్లి) రాజునుంగని

గీ! పాశశాలనున్న బాలురకెల్లను

విష్ణుదేవుడంచు వినికి చేసె

వారినెల్ల భక్తవరులుగా జేసె

నింకేమి సేతుమయ్య ఇతనిరాజా॥

క॥ రాజా! ఇతనికెన్నివిధముల హితవులుగరపినను తాపట్టిన
పట్టు విడువకుండ. ఇతని నింక నీవేమి చేసుకొందువో నే బోయెదను.

హిరః—(ప్రస్థాననిజాచి) ఓరీ! నష్టాడా! ఇటురమ్ము.

క॥ దిక్కులు సెలచితి నన్నియు
దిక్కెవ్వరోరి నీకు దేవేంద్రాచార
దిక్కులు రాజుల లేకొక
దిక్కెరుగక గొలుతు రితడె దిక్కని నన్నుక॥

హిరణ్యకశపుడు

కీర్తన ఆదితానం—పూరి కల్యాణి

యెవడురా సూరియనువాడెవడురా హరిగిరి యని మరి మరి
యీ ధను బాగడ తగదు తగదు॥ యెవ॥

వాడు సెలవుమీరియు నా దేవేంద్రుడు వెలచునురా
నానుయాజ్ఞమీరి యముడు నమవడు యా వస్తుడో
యేదారికి బో నొల్లడు ఇంకెన్నడు నిన్నేలును
ఓ దారిద్రుడా హరి యని పూరికె వాగెదవు ఛీ ఛీ॥ యెవ॥

పంచభూతములు నన్నునుమించి నమవలే దెన్నడు
ఎంచి రాజహంసలు నన్నెదిరించి చరించలేదు
పంచాసను డైనను యా భారతి పలియెనను యా
పంచబాణుడైనను స్మరించి తిరుగ లేదుగదర॥ యెవ॥

క॥ ఎక్కడ గల డేక్రియ

చక్కటివర్తించు నెట్టి జాడను వచ్చుక
జక్కడతు నిన్ను విష్ణుని
జెక్కులు ప్రేతెదవు వాని భృత్యుని పగిదిక॥

ప్రహేళిక

కీర్తన ఆదితాళం—చిట్టెరి

అయ్య నామాట లాలకింపుమా । మాను

నయ్యయనును స్మరింపుమా ।

అయ్య!

అరిష్టశర్మములజయింపుమా । నీరుపను తెనరుగనుపింపరుసుమా । అ!

ధనధాన్యముల నమ్మకుమా । బాతరుపునిజమనియెంచకుమా । అ!

హిర:-—మంత్ర! గ్రుడ్డుపోయి పిల్లను వెక్కిరించినట్లు ఇతడు నాకు హితవులు బోధించుచున్నాడు. కీనిని వేగులవాండ్రకు వప్ప గించి బుద్ధి నచ్చునట్లు కీక్షింప నియమింపుము.

మంత్ర:-—చిత్తముస్వామీ! (అనిప్రహేళికునితోహ్లానిపోయి) వేగులవాండ్ర కిప్పుగించిన వారు ప్రహేళికునిజూచి,

కీర్తన—ఆది

కత్తులచే బాడచెడివిక భ క్తిని విడుపుమురా । వుత్తడి గాదుర నీకీ మ శశేమరా ఛీ ఛీ! కత్తు!

హరి గిరి యని మరి మరి యిటు మొరెగెద విడియేరా

సురలును కిన్నెరలు మమ్ము । జూచి హడలుచూచురు ఛీ! కత్తు!

బల్ల నీతారామరాజ భక్తునేలునట్టి । పిరుమాళ్లునిదలచిన మేను

చిల్లుచిల్లు లైపోవును!

కత్తు!

హిర:-—మంత్రవరా! ప్రహేళికుని కేమైన సుగుణ మబ్బినదా?

మం:-—ప్రహేళికుడు హరిభజన చేయుచున్నాడు స్వామీ?

హిర:-—అట్లును వాని నిటకు రప్పింపుము.

ప్రహేళికుడు

కీర్తన

కరుణారాదా నామీద । కమలామనోహరా॥

కరు!

వరద్వారకా తిరుపతిపురి నివాసా॥

కరు!

తరచూదమాకరా । భక్తజనాధారా

నిరుపమ చెంత నీలమేఘ శరీరా

కరు

హిరః—ఓ భటులారా! ఈ దుర్మాగుని దోడ్కొనిపోయి తల్లియగు నీలావతికడ సమీకరింపుడు.

భో :—ప్రహ్లాదా! రమ్మ.

ప్రహ్లాదః—నలమి. ఇది వచ్చుచున్నవాడను.

భో :—అమ్మా! ఇటుగో ప్రహ్లాదము. వీని నట్లయిన హరిభక్తి విమర్శన తోచుచున్నది గావునుచున్నా!

నీల వల్లి ప్రహ్లాదము నందరిము

సహపతి — తా

లీ :—యేమిద ప్రహ్లాదా నిను । ఇంత మాకబుద్ధి గె

నామముల మీ నెత్తికి । న్యాయము నా చిన్నితనము

భూమిలో నెయ్యిడియై । కాకాగ్రహణ కొనుగునివలె

యూరముల నానకు నానెయ్యిడి నీకేటికి

యేమి

ప్ర : అమ్మా నానెట్ల । మిమ్మగా లేకేనా

ముమ్మలోకి లేకేనా । మమ్మగొరుపుచుంటి

ననుచు చూచుచు నున్న నానెట్ల । దినుజూతకుగు

కొను నీ చూచునా । కొరకా నాకరు

కమ్మా

లీ :—ఎన్నాదికో నినుగతిని । అనా నునుములచే

మీసెంటి చెరింకి । యీ చిన్నితనపు నెట్టచే

నున్న నీత ప్రతిచాల । మన్ని పని తనకిత్తిచే

నిన్ను మరుముసుచును నేవన్నను యెల్లార్చుకొందు

యేమి

ప్ర : పుట్టికను పోయెను గిట్టింకరు కిర్తియు నగు

గట్టుదారి భజితయు నట్టికారి కేలోనును

పట్టును త్రిపులయై ప్రభావగు గోపాలుడు యా

భట్టు సేతరామరాజ భర్తని రక్షింపలేదా

అమ్మా

హిర:—భటులారా! ప్రహ్లాదు జెంతమట్టుకు పండితుడాయెను చూతము. లీలావతిని చోడ్చొనిరన్నుని నియమింపుడు.

భటు:—అమ్మా! లీలావతీ! ప్రహ్లాదునితో మీరు రాజకండకు రావలయునని నెలకొనెడిది.

లీలా:—అట్లయిన ప్రహ్లాదా! తెమ్ము.

(రాజనుగాంచి కమస్కంఠి)

నన్ను ఆదితానం.—మోహన

ప్రాణనాథ నా నుచవి చూచింపునూ

దీనుపయిన ప్రహ్లాదుని రక్షింపుము॥

ప్రాణ॥

తప్పొప్పు లుండుని తనయుని మోర్చిల్లు

గొప్పశిక్ష తేయ కూడునా స్తుతైనా॥

ప్రాణ॥

కొడుకులకొరకై పుడమివార తెచ్చెచ్చో

యిడుములు బడుమడు తెరుగ నా దనుజీశా॥

ప్రాణ॥

ఇంతి నూతనమున కేమి కీడుగలుగు

పంశనూ యెరుగిభిగాయనితో హామ॥

ప్రాణ॥

బల్ల నీతారానుకూల భర్త నేలు పిను

మానుషో వైరము మనకేల వాటు॥

ప్రాణ॥

హిర:—సఖీ! నీవికి బలుక తగదు. నీజూలి చాలింపుము. (ప్రహ్లాదుని జూచి) ఓరి! డింభికా! హరి మనకు పగవాడని యెన్ని విధముల గనపినను స్మరియించుట మానవుగదా!

ప్రహ్లా:—తండ్రి!

కీ గ న

వైరము మానుమిక ఓజనకా వైరము మానుమిక

పరమదయాధుడు నాపవిదూరుడు సరసిజనేత్రుడు సగ్గణపాత్రుడు

సురలనెల్ల సర్వకాలములలో జూచి నిష్ఠసంపదల నోసంగుచు
మరువనట్టి లోకపాలకుడుగదా మనల సేలరక్షింపకు మనమున! వై!
సర్వేశ్వరుడని పేరువహించెను । సర్వసృతానై కీర్తినిమించెను
సర్వవిమృశై సర్వసాక్షియై శరద్వనితో కొనియాడబడెనుగదా! వైర!
హిర:—ఓభటులారా! వీనికెన్నిహితవులుచెప్పిన పెడచేవులన
పెట్టుచున్నాడు. వీని బ్రతుకుకొరకు మనమెంచితగడు. పాములవాం
డ్రను పాములసహితముగా దోడ్కొనిరగు.

భటు:—చిత్తము స్వామీ! (పోయి మరల వచ్చి) ఇరుగో!
పాములవాడ్రను వచ్చియున్నాడు.

ద్విపద॥ పాములవాడ నా బాలుడటంచు యోమాటయును మాని
పాములజూప హరిభ క్తివివచిన కరుణతోతెండు హరి హరి
యన్న గతిపొచిరంకు!

పాము:—సామీ! నా సప్పాలు సప్పాలుగావు. అమ్మగారి
పుత్తలో పట్టినాయి సూడండి. గాలికిల్లల్లాడాయి. ప్రహేళికా! రమ్ము
మా బసకు.

దర్శన—ఏకతాళము

పాముచే గరిపించెద । సామిని విడుపుమురా॥ పాము॥

నామాటలు వినకున్న । తేమయు గలుగదురా॥ పాము॥

తల్లిదండ్రుల కంట వేరె । దైవము ఎవ్వమరా

కల్లశాస్త్రములునమ్మి । అల్లరిగా తిరగకురా॥ పాము॥

వ॥ ఓరిప్రహేళికా! హరిహరి యని మొగిసిన ఈ పాములచే
గరిపించెద నిక యామాట విడుపుమురా.

ప్రహేళిక

కీర్తన ఏకతాళము—బారువ

పాములవాడ పాములజూప నా । సామినిమరతునా

రామ రామ నీమోత । వెలివాడ వైతివిరా
 కామవైతివనుతుడు । గలుగడే నాపాలిట వో! పాము!
 పాములపై సదా బుడకుదేవుని । వేయరు విశువక వేడుచునుండిన
 ఆమహాపురుషుడునతివిధములచే'రేరుజూడకున్న ధాత్రిఁగోపల॥పా!
 కరిమకరిచే గరువగబడి । వనధని హరిహరి యని చురివేడా । ఆ
 శరధిశయను డా బాడ । గనికరముఁగోడ వానిజూచి గావడ
 ఖలుషపుంజ పో పోరా । నీ సాయవంబు సాగమరా
 శుభరనుబల్లసీతారామరాజుని దయను జూచుపర మాత్తునివచ్చితి॥పా!
 హిర:—ఓ ముగ్ధివరా! పాములవాండ్రేమిటి? ప్ర స్థావం
 డేమాయెరు?

మంత్రి:—స్వామీ! ప్ర స్థావని పాములచే గ్రహింపజోయి
 పాములు. పాములవాండ్రునుజచ్చి. ప్ర స్థావంబు హరిభజన చేస్తున్నాడు.
 హిర:—ఏమిచిత్తము! ఏమిచిత్తము! ప్ర స్థావని త్వరగా
 రప్పింపుము.

ప్ర స్థావంబు

దర్శన ఆది—ధన్యాసిరాగము

నామీద కోపమేలరా । శ్రీరామచంద్ర మొక్కెదరా
 కామజనక అల్ల నాడుశబరినిగాచినావటంచువింటినయ్యయ్యో॥నా॥
 చిన్న నాటచుంచి నీడు భజనయు । జేయుచున్న నాడు పాపరాసిని
 కన్నులె త్తిచూచి బాపవేమిర । కమలనాథ వేరుదిక్కుగలదా॥నా॥
 సరవిఁగోను పూలపల్లియను వరపురమునందు వెలసిస్తా దేవా
 ధరను బల్లసీతరామరాజుని । దయచూచిబ్రోచినావుగానా॥నా॥

హిర:—శూరిభజన చేయుచు వచ్చుచున్న పుత్రునిజూచి,

క్షీర్తన ఆది—కాఫీ

రసరూ శ్రీహరిని విశువరా నీకేమిఁబోటు॥

తన॥

వివయముతో నేజెప్పిన వినవదేయి గనవదేయి!

తన॥

అనయము శ్రీహరిహరి యని మనమున దలచెదవు ఛీ

దనుఁగుతికుడంచు పేరు దాల్చినాడుగా యా

కనకాంబురు డనిశము నిల । మనకుచు బహుపగవాడగు॥ తన॥

ధరశీకెల్ల చాపరీతి గెగరిరజ్జుగ నారమడరిగి కేశపునితోడను

మొలబెట్టగ వేగము యా । పిరివరు డలిక్రోధముచే శరధికడకుజని

జొరబడి ఎంహమాపమును దాస్యము ననున్నేతుని శిరముబట్టి

కరుణమాలి వాని యముని । కడకుచు బాపిన గాధలు

సారహరా నివేమిగవు । అతడతిమృదువునుమ్ము హరిహరియనకు

శ్రీమనుదలచకు । ఈరి శినినడిచిననిచ్చు కఠినశిక్ష జేతునిచ్చు॥తన॥

సురలను సాధించితి । కిన్నెరలను బరిమార్చితి । యా

నురపతుల నెల్లబట్టి । నురుమాకిరి గంధర్వుల

బురుగుని పాదించితిరా । బురుగులు హడలించితి

హరిచంద్రాంగులనాడు । మృచ్చతోననిలిపితికింపురుఘల సింధుల నెట్టితి

నరులబాధి పెట్టియిది శిరిశిరి వెర నాచనినే దొరలంచును దలచలేదు

హమగుట్టుపియల లక్ష్మీ । వరుడిన్న ససహ్యమగును । వెరపేటనురా

శ్రీహర వార యనగా కరుణతోను సీతారామరాజ కవిని బ్రోచు

నేమి గాని ।

తనయా॥

నా! ఓయిమూర్తీ! ఇతనికి మెచ్చినమాటలచే బోధించిన నెత్తెక్కు
చున్నాడు. పర్యవేక్షణరంబులపైనుంచి నేలబడద్రోయింపుము. ఇదియే
ముమ్మాటికి నెలవు.

భూ:—చిత్తమున్వాయీ! ప్రహ్లాదా! రమ్ము. (అని పోయి)
ఈ కొండపై కెక్కుము.

ప్రహ్లా:—ఇదే యెక్కుచున్నవాడ. రండు. మీ శేమిచేయ
దలచిరో. చేయుడు.

(భయము ప్రహ్లాదుని క్రిందపడద్రోసిన భూదేవి చేతులొడ్డి యబ్బులుని బట్టి పొదిగిట చేర్చుకుని)

కీర్తన

భయములేదు నీకిందుల । బాలకా శ్రీహరియుగలడు
నయముతోడ వానినెపుడు । నమ్ముము నిరతమ్ము ఆదినా
రాయునుడే నినుగను॥ భయ॥

సర్వేశ్వరు డకలంకుడు । సకలాంతర్యామి యలేడు
శర్వునుతుల స్ర్మరియించిన కరువులేడు । ఘనసౌఖ్యము
లుర్విని నిరతముగలుగును । సర్వమున కశ్శుడగురు
మరువరాదు నీవెప్పుడు । మన్నింపుము నాపల్కులు॥ భయ॥

గిరులపైని నిన్ను బెట్టి । చిరసర పడద్రోచిన యా
సురభటులకు నేమిగల్గు చోద్యమాయె నాకప్పుడు
విరివిగ శ్రీహరిపల్లి పుగవరమున వెలసి వేగ
ధరను బల్ల సీతారామ దానాపుడే నినుగను॥ భయ॥

హిరః—మంత్రివరా! ప్రహ్లాదుగడేహయెరు. భూ లేమయిరి.

మంత్రిః—భూలు డచ్చిరి. ప్రహ్లాదు హరిభజనజేయుదు
లీలావతికడ నుండెట స్వామీ!

హిరః—అట్లుగనా.

లింగావలి

దర్శన ఆది—మూఖారి

అయ్యయ్యా యీసుతుడు । శండ్రి అజ్ఞమారి నకువసాగి
నయ్యాముగ నేనిప్పుడు । ఎంతచెప్పినా వినకు ఎరుగ న
ట్టి యీ బాలకునకు ఎవరు యీదుర్భాగచేసిరో మారామరా
యీయింటిపోరు అణుగుట్టల్లో తెలియరాదు॥ అయ్య॥

కుర్చులుజోధించినా వివశు । కుర్చులుజోధించినా వివశు
ధరను బల్ల సీతారామదాసు నేలు హరిని వివశు# అయ్య!

హిరః—మూర్తి! క్రహమని, లీలావతిని ఇటకు రప్పింపుము.
మంః—(కబురంపి) వచ్చుచున్నాను స్వామీ!

క్రహమను

దర్శు జల్వ—ముఖారి

రామా ఇన నాశంబుధ సోమా । ఘనరాక్షస వి
రామా నన్ను ప్రేమతో గనరాదా । నామీద వాది# రా#
కరిమకరియు బహుకాలము । కదనంబును జరిపియు చూ
కరిబాధకునోర్వలేక దేవా । ననుకరుశిపుముయని వేడగానీనామ
కరిద్రుచి బ్రోచినావుగావా దైవా# రా#
జనకునినాజ్ఞయు సీరిత । మున విశువకిదాస్పియు సీ
తనునోక్కొని అడవికైతేదా । రావణునిమును వేసిరాల్పలేదా
రాశినిసూడియు సాకేతకురానా మహాచుభావ# రా#
శరధిశయన నిన్నునేను । కరిపరి విధముల వేడగ
కరుణా# డ మమ్ముగావునుయ్యా । నీకిన్నబంధువును శోకుగదయ్యా
ఈధరను బల్ల సీతారామదాసార్చిత కూలవల్లి# రా#

• వ# ఇట్లు హరినిబొగడుచు క్రహమను సంచరించుచున్నాడని,
కోపొద్దివీరమనస్కుండమున రాజును లీలావతి చూచి,

సంవాదము

దర్శు ఏకతాళము—కన్యాసి

ప్రాణనాథ నీకిది తగునా । అజ్ఞానియైనా కాలునిదై# ప్రాణ#
వేణుగానలీలుని జుడి । వేడగతగదటంచు శ్రద్ధ
బూని మొలకచెట్టిన యా । నూనున కేసుయనుతెలుసు# ప్రాణ#

హి:-తరుణి నీజేమి యెరుగవు । ఈతనయును నడచేనడనడి । తరు!

సరసిజడభనేత్రును బహు శత్రువు డల నానిచేరు
మరిమరి వినుతింపవలదని । మందలించినను వినడే
తెరచన ఈమగ్నాస్థని । వరమార్గము లోనకు నే
జెరియింపగచేయుట యిది । జెడగాను విష్ణుకును॥ తరు!

లీ:-చుట్టినది కేమి తెలుసును । వైకుంఠును పగవాడటాచు
మెంటుంకునట్టి హితులే । మంట యదే యనుచునుండు
తుంటవిల్లుజనకు జాలో । దుశ్శితుడని ఎరుగడకట॥ ప్రాణ!

హి:-తెలియదగిన వారిచేత పలువిధముల జెప్పిన ఛీ
తులునతనయు వికునకు యీమగ్నాస్థని శిక్షింపక
కలికినో విడిచిన పాపము గలదే తలదగ్రులగును
తెలియజెప్పి వానిబుద్ధి ద్విష్టట మనకివ్యయమును॥ తరు!

లీ:-ధరను బల్ల సీతారామ దాసునేలునట్టి లక్ష్మీ
వరుకు నుచుకులంబునకును వైరియచుచు నెరుగగుద॥ ప్రాణ!

హి:-కాంతా! నీవితని దోడ్కొనిపోవు ఏకాంతంబున మన
మతమును బోధింపుము.

లీలా:-చిత్తము. ప్రహర! రమ్మ. (అని బోవుచు)

కీర్తన అటతాళం—శహనారాగము

మానుయో తనయా హరి । మనకొలో బగవాడు
దీనూనివలె నీవు । వాని భజించుట॥ మాను!

ఎన్నోనోములు శోసి । ఎన్నో యాత్రలుజేసి
నిన్నుగంటిని నాదు । విన్నాప మాలింపు
మన్న నీజనకుండు తన చే । నున్న ఖడ్గముచేత వేగమె
నిన్నుదృఢంచుననంగవిని నా । కన్నకడు పెనుగోర్చుననుయోమా॥

సరసిజనేత్రుడా ! సామీ గోపాలు డా
 సురవైయని తాను బిరుదు వహించేను
 విరివిగా పూజపల్లిపురమున వెలసివేగ మె సంతసంబున
 ధరను బళ్ల సీతారామదాసునేలిన వరమురానిది॥ మా॥

ప్రహేళిక:—అమ్మా! ఇటువీను.

సీ॥ కమలాక్షురీలలు గలవైనమరువని తలపుమేలనినదే తల్లితల్లి
 హరినామస్మరణయునురువగూడదటంచుతగవు బెట్టినవాడెత్రిత్రిత్రి
 పరమేశ్వరిని దైవములేమలేడని గుణిజూపినవాడె గురుగురుండు
 యిందిరామణుని హృదయ బంధున బంధించుమనువాడెబంధు
 జనుడు

గీ॥ రామనానుంబు విడువంగ రాదటంచు
 హరిని చెప్పినవాడె పో హితుడుహితుడు
 కామజనుని నెవ్వోర పేనుమీర
 భజనజేసినవాడె పో భక్తుడమ్మా॥

హిర:—మూర్తివరా! ప్రహేళిక! డెంత నీతివంతుడాయెనో
 దోహ్దానిరమ్మ.

మ:—చిత్తముస్వామీ!

ప్రహేళిక

కీర్తన ఆది—కాఫీ

కరుణించరా కమలామనోహరా!

పరమపురుష నిచ్చునేను గొల్పితి పాపశయన భక్తపాలనా
 సరసిజాతు నీరుపాదములు నే స్మరణజేయుచున్న నీమడందము
 కరుగ దేమిసేతు లోకరక్షక కమలనాభ పాపనాశనా॥ కరు॥

తల్లిదండ్రీ తాతనోవీని పుల్లమంచు నెవ్వలేను సంతము
 చెల్లుమీర భజనజేయుచుంటిని నల్లరేడ నన్ను వేగము॥ కరు॥

సరవిగోను పూలపల్లి పురవరసాను వేణుగోపబాలకా
భరను బల్ల సీతారామరాట్కవి దాసపాల సుగుణాలవాలి కయి
తాకిటతక యేటి తకతకతక త స్తకాంగు ధిమితకిట తకీట! కయి

హిర:—(పాదుచునచ్చుచున్న ప్రహ్లాదునిజూచి)

కీర్తన

మాట విననిదేరా మూమాటయునా యోతోజెప్పిన మ
హాకాంబరధా యని అఱిగూడుచుంటివి ధీ ధీ! మాట!
తల్లిద్వడ్డిసింట వేదే దైవము ఎవ్వారు
కల్లశాస్త్రములునమ్మి అల్లరిగా తిరుగకూరా! మాట!
భరను పూలపల్లి పుర ధానుడైన గోపాలుకు
పరుమరుమరు మనశ్చేనును నరయకు ఇదినమ్ము పుత్రా! మాట!

ప్రహ్లా:—తల్లీ! మీరెన్ని బోధించినను హరిని విడువజాలను

కీర్తన అది—కేదారశాఖ

దొరికెనురాజుగొమ్మ భనుగుయినరగన్మముకుభరగోపలవహ్వా!దా!
కర్వుడీర శ్రీరాముని నిరతము స్మరణజేసి తరియింపగవచ్చును! దా!
ఇలలోపల లెక్కలేని జన్మములు ఎత్తి ఎత్తి వేసారిత నయయో
గలిగెనేకు పూర్వపుణ్యవశమన కిమలనాభు దేశింప దగినదై! దా!
బల్ల సీతారామ భక్తులేలుపిరుమూళ్ళ పూజ నామానసమందున
ఏళ్లుబారినను విడువకూరా పూలపల్లిశ్రీరాముని దాసుడనయ్యెద!దా!

హిర:—సుత్రీ! ఇది నీది బ్రతుకుకై భ్రాంతిపడరాదు. విష
దాయకు నిటకు రప్పింపుము.

మర:—చిత్తముస్వచ్ఛా!

హిర:—(వచ్చియున్న విష దాయకునిజూచి) ఓరీ విషదాయకా!
నీనిబ్రతుకునకు ఎంతమాత్రము ఎంచక విషమునుద్రాగింపుము.

విష:—చిత్తమురాజా! ప్రహ్లాదా! తమ్ము.

విషదాయకుడు:—(ప్రహ్లాదుని జూచి)

కీర్తన ఆది—ధన్యాస

విషముతోన జరిపెద నిక విషవర హరిధర్మిని

మృషగాదిని జూడుము నీ ! మేలెంచెద నోబాలక॥ విష॥

ఎంతసేపు బోధించిన యంత పులిమేలరా

దంతివరకు డేచించేను శక్తుకు యీ పాత్రజూడు॥ విష॥

కన్నశ్రద్ధికాదు ఎచ సున్నాడుగ దేవుడు

కన్నశ్రద్ధిచూటలు విషకున్న బాధ మేమిది ధీ॥ విష॥

ప్రహ్లాదుడు

కీర్తన

గరుడగురు గారావకు నీ కుంభ సేవేరా దేవా

కగుపుష్ప ధింపాపనాని నీ వాది యల స్మరియిపుచునుంటిని

విషదానిని నీచునించిన వాడా విషధింపై సవరించినవాడా

విషపాత్రకు నిర్లక్ష్యము క్షమిచూ పెనుగూడ వైకుంఠపురీశా॥౧॥

గీతానతి:—అమ్మా సమీపారా! ప్రహ్లాదుని ఒకనాడు ఇటుకు దోడ్కొనిరెండు.

చెలి:—చిత్తము. (పోవురు)

విషవర

కీర్తన నీతి—పూసాల

అక్కడ నైనచూ యీ విట్టమైన బాలు కల్లుబోతునో॥ అక॥

సకలమునకు నీవే గవని మరి సంస్కరించెనేడు నాదుబాలకు॥౨క॥

పాములచే గరిపింతునంచు బహు పట్టుబట్టినాడు వేగమే

పాములవాండ్లను తోడుకురమ్మని భటులనంపినాడు ముండిక

నేమగునో నీ కఠినశాసనము నిలుపువాడు లేడు నే

నేమిసేతు దండ్రుచూట వినుమని ఎన్నినాల్గు మొర్రబెట్టుకున్నను

నామూటలుపెడిచెల్లల బట్టనిక కామడసం నీ వెక్కుమొక్కెద॥౩క॥

హరులచేత ద్రోహింపుడంచు బలు యాజ్ఞనిచ్చినాడు వేగమె
గిరులపైకి నెక్కించి ద్రోయుడని కరుకబూనినాడు విషమును
త్వరదెచ్చి బోయుడంచు రాక్షసవరుల సంపినాడు యిక నే
తెరపులేదు వీనిజూచి గానను దేవదేవ భక్తపాల మురహర
ధరను సీతరామరాజుచాలకి శరణుశరణు మాకు నీవెగతిగదా॥ అక॥

చెలి:—(వచ్చి) అమ్మా! ప్రహేళని దోడికెచ్చినాను.

లీలా:—మంచిది. పుత్రా!

సంవాదము

కీర్తన అటవానిం—ముఖా

ఇకనైనా మానావేరా శ్రీహరి భజనా॥ ఇక॥

ఇకనైనా మానావేమి మందూధరుడు నునకా

సకలసౌఖ్యము లిచ్చుగా నాగుద్దపుత్రా॥ ఇక॥

ప్ర:—నేమానజాలానుగా । శ్రీహరిభజనా॥ న॥

నేమానాజాలాను నీరాజాక్షమాడు

ప్రేమాతో ననుక్రూచునే ఎది నమ్మనుమ్మా॥ న॥

లీ:—నీ పిన్నతండ్రిని తా పందిరూనామై

శ్రీపతివధియైచెగా ఒకప్రహేళనా॥ ఇక॥

ప్ర: శ్రీపాతి ఎవ్వేళ పాపాత్ములను జంపు

తాపాసులనుప్రభోమానే ఇదిసమ్మ మమ్మా॥ న॥

హిర:—మృతినగా! ప్రహేళనుని యిటకురప్పింపుము.

మంత్రి:—చిత్తము.

హిర:—(వచ్చుచున్న ప్రహేళనునిజూచి)

కీర్తన ఏకతాళం—ధన్యాసి

విడరా హరిభజనా ఓరిబుకుతా నామాటవినీ॥ విక॥

జకుపేమియులేక హరి అడుగులు గొలచెకపు ఛీ ఛీ॥ విక॥

క్రూరా నామాటలు వినవేరా నీకేనడితలుమేరా శాస్త్రంబులుగన
వేరా అతడనయము మనకును పగవాడగుమనక్షేమముగోరడు!వి!
నీతో సరి గాలకులకు ఈతీరుగ దుర్బోధలు

చేతనైనరీతి నీవు జెప్పితివి గదా మరి
నీత్రోవను వారి నెల్ల నెమ్మదిగా నడిపితివట
సాతకా ఘాతకా చాల్ చాల్ చాల్ ఛీ ఛీ ఛీ! విడ!
తలిదండ్రాదుల కన్నా ఇలాగోపల దేవుడు మ
గలడా శ్రీమూలపల్లి నిలయుని స్మరియించుట యిక! విడ!

ప్రశ్న:—తండ్రి! నే విడచాలను.

కీర్తన—గానవా

రామా ననుబ్రోవమేమరా భద్రాద్రి సీతా|| రా!
రామా అయ్యోధ్యపురీ ధామా రంగరంగభీమ|| రా!
కామా జవక నాపై ప్రేమాగలుగెనె గుణధామా కడునీలమేఘ
భ్యామా సూత్రామా రవివంశ సోమ
వేమరు నే వినుతించిన నామనవియు విన్నవైతివి! రా!
ఏరా నీవాడనంటి రారా నామీద కోపమేరా కోసల్య సుకు
మారాగుణధీరారావేరాఓసారసదళనేత్రుడ యిలసద్గుణగణపాత్రుడ శ్రీ!
దేవా నీవించువేగ రావా నీతారామరాజు నీవాడని యిద్దరలో
బ్రోవా లేలేవా కేలేవా శ్రీస్థూలపల్లి! రా!

నీ లా వ తి

కీర్తన

తండ్రిమాట వినవడేమి తనయా సావినయా నీ! తం!
తండ్రికంటే వేరు ధాత్రి దైవము ఎవ్వడురా! తం!
తల్లిదండ్రీ మాటవినక అల్లరిగా తిరిగినా
పిల్లలు సుఖపకుట కల్ల పెద్దమాటలేలరా! తం!

రారాజువు నీకేటికి రామభజన కొడుకా

రారా నామాటలు వినివేరా ప్రహ్లాద నీకు॥

తం॥

ప్రహ్లాద:—అమ్మా! నీనిడనికాల.

ఈశునిచరితము విచనన్య లక్ష్మీశుని చరితము

ఈశుడు చాపవినాశుడు లోకాధీశుడు రాముడుగా ఆటఆట॥ ఈశు॥

వనమనమూరిసోమగురుదర్శించితత్వతులరుబనిగొనిచ్చెనుగా ఆటఆట॥ ఈ॥

సరసిజగోత్రుడు సర్గణపాత్రుడు వరమచి కూదిపిగా ఆటఆట॥ ఈ॥

వరచూలపల్లి పురవాసగోపాలుడు నిరితిమ్మగోమనన్య ఆటఆట॥ ఈ॥

హిర:—దీర్ఘ కృష్ణ

కీర్తి న

పడిరోలి నీకుహరి ఎందు న్నాడురా

బాడిలేక నాతమ్ముని హరియై వధించెను॥

పడి॥

ఎందెందూజూచినను అందందే లడలొను

పందెమువేలితివి ఈయంగు కంభమున చావుము॥

పడి॥

పూలపల్లివాసుడైన బాలా గోపాలుని

బాలకా జూపించిన స్నేహాననము మెచ్చెద ఛ॥

పడి॥

ప్రహ్లాద:—నాయనా!

కం॥ ఇందుగల పండుగలడని

సందేహములేదు చక్రి సర్వోపగతుం

డెందెందు వెదకిజూచిన

అందందే గలను దానవాగ్ర:కి వింటు॥

హిర:—

కం॥ దింభక ఈస్తంభంబున

అంభోరుహ శత్రు డిపుడు యగపడకున్నన్

జ్రాంభణముగ నీగదచే

కుంభిని నినుగ్రూలద్రోశుక్కురా వినుమా॥

ప్ర. ప్లా. — తండ్రీ! చిత్తము.

కీర్తన ఆది — నీలాంబరి

దేవదేవ ఇటురావా ఈ దీనుని మొరవిని బ్రోవా

సేవ తేయుచుంటిసి లక్ష్మీశా పాపవినాశా ఓ॥ దేవ॥

ఈ స్తంభంబున నిన్నూ మరి యిపుడుజూపుమని నన్ను హరి

వాస్తవముగ నా జనకుడు బహుగతి వాడిమాడె

జొచ్చె నాపై వైరంబును హెచ్చె సామి

నా స్తిమితంబుహతింబుతేయుటకు నారదాదిమృసింద్రసన్నతా॥దే॥

కన్నతండ్రీవనుకొంటిబలుగతులనుతింపుచునుంటిపన్నగారివాహనాప్ర

సన్నా పాపశయన యిటురారా నాప్రార్థన మరి వినవేరా ఓ

నెన్నుదొంగిసన్నతాంగిధనహరవిమలరూపకిమలనాభభవహర॥దే॥

ప్రేమతోను ననుగనుమా ఓ కామజనక ఇదివినుమా నన్

వేమరు నానాబాధలు బెట్టుచు నేపుచుండె న

య్య మరి నన్నేల రాగదయ్య ఓహో భూమిజ

రమణ పరాత్పర సీతారామరాజపోష భక్తిపాలక॥ దేవ॥

పంచచామరము

బొరత్పరా పరాకుబూన బాడిగాదు గావరా

ధరామరార్య లోకసన్నతా ప్రచార వేగబ్రోవరా

కరుంగదేర నీమనంబు గాసిన్దొడ నేలరా

పరుండనాపరేశ పూలపల్లి గోపబాలకా॥

కీర్తన — ఆదితాళము

లవతారించేను జూడరే లఘులేసుడైన లక్ష్మీసతిరమణుడు

పరమభక్తుడైవట్టి బాలకునిబాధ బెట్టుచుండె యా

సురకిన్నెరి శింపుసింహులన్నెను చెరలబెట్టుచుండ జూచియు
పరమదయాసిండుగు యాదేవుడు పాపహరుడు
సర్వలోకపాలుడు నిరతము భక్తులపాలిట వాడగు
నీరజాక్షు డమరనుతుడు ముదమున॥

అవు॥

సరవిశోను శ్రీనిగలపల్లిలో సామియైన శ్రీరామమూర్తి ఈ
ధరచు బళ్లసీతారామరాజునిదయన్రోచి ప్రహలాదునిగావను॥అ॥

ప॥ ఇట్లు బాలునిరక్షింప సరిహరియాపున వెలసిన హరిని రాజుగని
డో॥ నాపట్టిని నే బట్టికొట్టదను నాశో వాదమదేలా
నీవుక్ట్టమియునింగె దెప్పరా । నీచా నీకిది మేలా॥
ప॥ అనిన రాజుని హరిని,

కీర్తన

ఓరీ దుర్మార్గ విశరా । హిరణ్యశిష ఫీ॥ ౧ శీ॥
ఏరా బాలునిబాధించుటమేరా । నిసూరని సుశుపై
నేరా నీసూరత్వముదెలసేరా । లేలేరా పోపోరాఫీఫీపలుగాకీ॥ఓరీ॥
వేదంబులుగాల్పించినవాడవు । సాదుజనులబాధించిన వాడవు
మోదమలపరకాంతలసూడిన ఓదరిద్రుడా నిన్నువిడువనిక॥ ఓరీ॥
పూలపల్లి పురవాసుడైన గోపానిచరితము వినవా నీ
కేలగర్వమిటుగనవా నీ జోలి విడుమనిన విడుచువాడనా
చాలు చాలు నిన్నెద ద్రుంచెద నిక॥ "ఓరీ॥

ప॥ అని వానినిబట్టి తొడపై బెట్టి గర్భముజీల్చి నేల బారవైచె
నంత దేవతలు,

కీర్తన

శరణు శరణు దేవా । మమ్ము బ్రోవావా॥
శరణు శరణు నీదు । చరణ కమలములు
మరి మరి నమ్మితిమా । అక్షి తొల్పితిమా॥ శరణు॥

ప్రహ్లాదుడు చాలా భయ పడుచుండెను

అహోదయుగజాడవా రక్షింపవా॥

శరణు॥

సురలు పూలనానగుడిపించినీ వరచూపులు వేడిమిదరుగాలేదేమి॥శ॥

ధర బల్ల సీతారామ దాసపోషకా మన్ము

కరుణతో బ్రోవవేమిరా శ్రీలక్ష్మీవరా॥

శరణు॥

వ॥ అని లక్ష్మీయు, దేవతలు వేడిన అశనికోపము మారలేదు.

అప్పుడు ప్రహ్లాదుడు ఏకటబడి ఇట్లు స్తుతించే,

కీర్తన దశావతారి

హాహాహా లక్ష్మీశా నన్నాదరించు లోకేశా

శరణుశరణు భవనాశా । ఇది కరుణాపురుషరమేశా మ

చ్చరూపమున బుట్టి అగు మృగమగునిబట్టి బలు హెచ్చు

మీర వేదిగులు విధి కిచ్చి బ్రోవవేవా శ్రీ॥

హరి॥

కూర్మరూపమున నీవు అగుదగు నెత్తినావు బహు

హేమిమీర సమృతము సులకు బెట్టినావు గావా శ్రీ॥

హరి॥

వరచూరూపమున బుట్టి లోక వశునేశ్రుని బడగొట్టి

ధారుణ స్థలంబు వేగ బాచినావుగావా శ్రీ॥

హరి॥

నాశిరహాకృత్రికోను ఈ వర స్తంభము నుంచెయును వీ

కావగుబులో నారణ్యసింహుని జూపింపాడా శ్రీ॥

హరి॥

ఖ్యాతిమీరగా వసువై యలఘన బలవర్ధుని బట్టి ఈ

చాతళంబు లోకమునకు బంపినావుగావయ్యా శ్రీ॥

హరి॥

పరశురామురూపమున ఈధరిణిలోపలను వెలసి

ఈరువాది యొక్కిసారి నరిపతులను దృంచితివి శ్రీ॥

హరి॥

రాడవంశమున నీవు రఘురామమూర్తి వైనావు

తేజము ది రానిగాది ధరులజంపితివయ్యా శ్రీ॥

హరి॥

ఇల బలరాముడవయ్యా అల భిలులను జంపితివయ్యా ఓ

జాలవాడు నీకోపంబును జల్లార్చుము మ్రొక్కెదను శ్రీ॥

హరి॥

బుద్ధరూపమున నీవు ధర బుట్టి నావుగావయ్యా
 ఈ ధరిత్రలో కల్కివై దియూడిగదయ్యా శ్రీ॥ హరి॥
 పూలపల్లి పురధామా నక్కేలుగు బీరభీమా కామ
 వైరినన్నతా ఒకినక చేల నావేరా నయి నుణా ను బ్రోవారా ఓ
 జలజనయనపాపశయనధివనుచంద్రునినామ ముగినుమికి శ్రీ॥ హరి॥
 వ॥ అని వినుతింతు శ్రీరాని చిరునగవున బాలుసెతుకొని,
 కీ ర స

తన యా ఈరాజ్య ముగా నికేయిలో ॥ తన॥
 అనయమునను మనమున దలచివాడవు ఘనవియ్యూ॥ తన॥
 నీతి నులు మానకు బ్యాభిహారి - న్నినామ
 సీతావతి భక్తులతో శ్రేష్ఠుడవు చతురవిధపు
 నీశ్వరిని ॥ సువిధముల - ముఖోను ప్రోమయ్య
 నీతప్పలు మన్నించెది నిజమునిజము దనుజునని॥ తన॥
 వ॥ అని ప్రహ్లాదునకు బ్రహ్మవిద్యోనులతో పట్టుబుగట్టి
 హరి నికుంఠ బున కేళి శ్రీమద్రమారణ్య గోవిందో హరి॥
 ఓ॥ ఈ ॥ చానదదిని వినినను ఈశుడు సాధక్కు
 లోకములోపల బ్రహ్మసంబులను శ్రీరంగు మఱివొసగు॥
 మం ౧ ౪ హరితి.

హరిని శ్రీకొనునూ ॥ శ్రీరామాచంద్రా॥ హరి॥
 హరితి శ్రీకొను శ్రీరంగుపతి ॥ సారసముఖులెల్లాసాగునదెచ్చినా॥ హరి॥
 దశరథసందన హావమగ్ననా ॥ శకుపతినుతరంజనాపావవిధంజనా॥ హరి॥
 చంగరుసాత్రను ఫలముల పువ్వులు ॥ అంగ నామణులెల్లా పొంగుచు
 దెచ్చిన॥ హరి॥
 ధర బల్ల సీతారామదాసుని బ్రోచిన
 వర పూలపల్లి వాసా వరదా లోకేశా॥ హరి॥

భట్టరాజపత్రిక

ప్రతిమాసమున నెలువడుచుండు మాసపత్రిక

ఇందు జాతి, మత, విద్య, వైద్యాది విషయములు చర్చింప బడును. ఇది భట్టరాజపుత్రులేగాక సర్వవర్ణములవారు చదువదగినది.

సంవత్సర చందా రు 3—0—0 లు మాత్రమే.

మానేజరు:—

“భట్టరాజ పత్రిక” కార్యస్థానము, వూలపల్లి

చిక్కివోలుపోష్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

పే ర రా జీ య ము

ఇది బసవరాజీయము, చింతామణి, బాహుము, చరకము, వైద్యామృతము మొదలగు పెద్దపెద్ద వైద్యగ్రంథములలో వాడుకగల యోగములు, భస్మములుచేయు పద్ధతి, శుద్ధులుజేయు క్రమము 150 ఔషధములుచేయు పద్ధతి. ఇంకా మనదేశములో పెద్దవైద్యులు చేయు మంచి మంచి ఔషధములు గోహాయి చిటికలు 200 వందల రోగములకు నిదానము—పథ్యములు ఇంకా మంచి సంగతులతో పథ్యకావ్యముగాను దానికి విపుల తాత్పర్యముతోను—బళ్ల సీతారామరాజకవిగారిచే వ్రాయబడి అచ్చువేయింప సిద్ధముగా నున్నది. తెలుగునెంతపెద్దగ్రంథము మరియొకటిలేదు. దీనివెలరు2—0—0లు ముందు సొమ్ముబంపినవారికి శ్రీవేదాంతచంద్రికా గ్రంథమాల దరఖాస్తుదారులకు ఒకరూపాయకే ఇవ్వబడును.

బి. శీతారామరాజుగారు, వూలపల్లి

చిక్కివోలుపోష్టు, తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

15270

